

umhvervisstovan

Umhvervisgóðkenning

Navn á virki við góðkenning:	
Eysturkommuna	
Bústaður hjá virki:	
Oyran 2, 512 Norðragøta	
Galdandi fyri virksemini:	
Útbygging av havnarlagi Undir Gøtueiði	
Matr. nr.:	V-tal:
334c í Syðrugøtu	578487
Mál nr.:	Galdandi frá:
24/14698	26-07-2024

Umhvervisstovan, hin 26.07.2024

Sigga Jacobsen, deildarleiðari

Rúna Hjelm, umhvervisviðgeri

Innihald

1	Góðkenning og heimild.....	3
2	Umsókn.....	3
3	Lýsing av virkseminum.....	5
4	Lýsing av umhvørvisviðurskiftum	7
5	Málsviðgerð	7
5.1	Grundarlagið undir málsviðgerðini	7
5.2	Hoyring.....	8
6	Góðkenningartreytir.....	8
6.1	Almennar treytir.....	8
6.2	Innrætting og rakstur	9
6.3	Óljóð, ristingar, geislingar og ljós.....	10
6.4	Burturkast.....	10
6.5	Rakstrarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing	11
7	Kæruvegleiðing.....	11

1 Góðkenning og heimild

Umhvervisgóðkenningin av virkseminum hjá Eysturkommunu at gera nýtt havnarlag á matr. nr. 334c í Syðrugøtu er givin við heimild í §§ 28 og 29 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988 um umhvørvisvernd, og § 1, nr. 4 í kunngerð nr. 54 frá 3. mai 1994 um at leggja eftirlits- og umsitingaruppgávur eftir umhvørvisverndarlógini til Umhvørvisstovuna.

Í gróti, sum verður brúkt til at fylla út á sjógv, eru ofta leivdir av spreingileidningum, sum verða brúktir, tá grótið verður sprongt í einum grótbroti, tunli ella aðrastaðni. Tá sprongt grót verður koyrt á sjógv, flotnar plastið upp. Tað er staðfest, at slíkt plast rekur upp á land, serliga nærhendis virkseminum, har sprongt grót verður fyllt út á sjógv. Umhvørvisstovan metir tó, at bert ein lítil partur rekur upp á land, meðan størsti parturin verður verandi í sjónum. Mett verður, at grót frá tunlum hevur lutfalsliga nógvar leivdir av plasti, og metir Umhvørvisstovan, at tað kann hava týðandi dálking við sær, tá slíkt grót verður fyllt út á sjógv.

Virksemin at fylla grót út á sjógv er ikki nevnt í fylgiskjalinum til umhvørvisverndarlógina yvir virki og virkseminum, sum skal hava umhvervisgóðkenning. Men av tí at plast á sjónum er ein týðandi umhvørvisligur trupulleiki, hevur Umhvørvisstovan sambært § 28 í umhvørvisverndarlógini tikið avgerð um, at útfyllingar á sjógv við gróti, sum hevur týðandi nøgd av plastleivdum í sær, skulu hava umhvervisgóðkenning.

Endamálið við umhvervisgóðkenningini er at fyrirbyggja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi, og at fyrirbyggja og avmarka ampar, sum kunnu standast av virkseminum.

Góðkenningin fevnir um arbeiðið hjá Eysturkommunu og møguligum undirveitarum at byggja havnarlagið Undir Gøtueiði, so leingi arbeiðið við byggjuni varir.

Góðkenningin er grundað á upplýsingar frá Eysturkommunu og ráðgevum hennara. Tað er ábyrgdin hjá Eysturkommunu, at upplýsingarnar, sum eru latnar Umhvørvisstovuni, eru rættar.

Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við góðkenning eftir aðrari lóggávu.

2 Umsókn

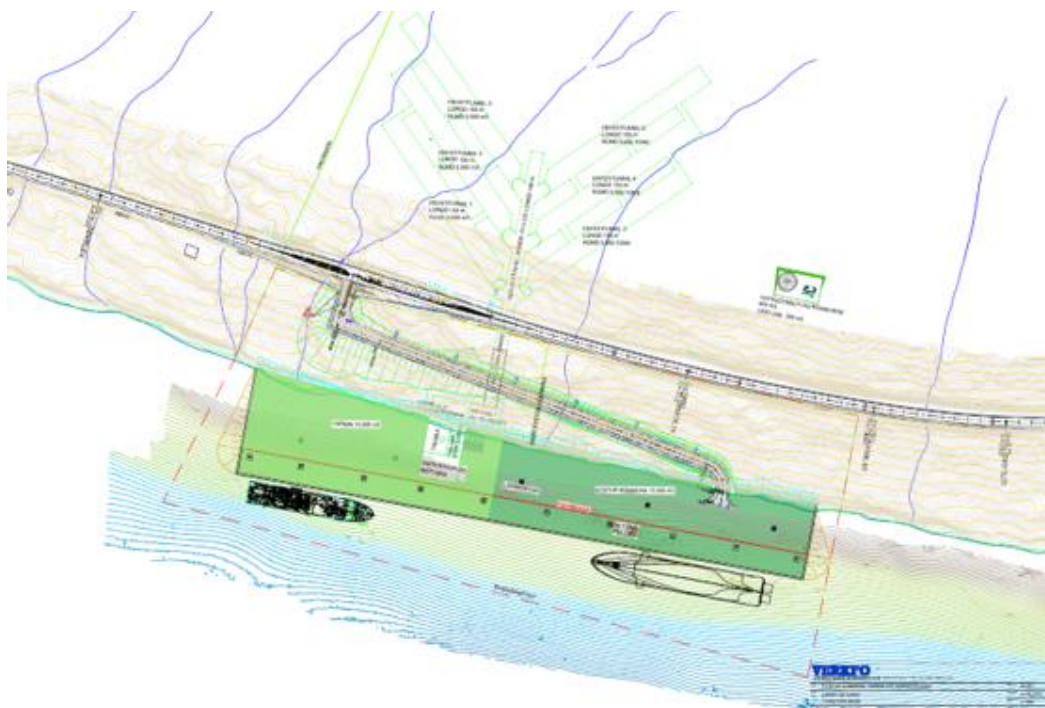
Ráðgevin hjá Eysturkommunu vendi sær 6. juni 2024 til Umhvørvisstovuna við upplýsingum um, at Eysturkommuna hevur ætlanir um saman við 24.04.2023 P/F, sum er dótturfelag hjá P/F Varðanum, at fara undir eina nýggja havnarverkætlan norðan fyri bygdina Undir Gøtueiði. Økið, har nýggja kaiin verður staðsett, er frámatrikulerað í tveir matriklar í Syðrugøtu. Matrikul 334b er økið hjá 24.04.2023 P/F, og matrikul 334c er økið hjá Eysturkommunu (sí mynd 1).

Mynd 1. Staðseting av nýggjum havnarøki norðanfyri bygdin Undir Gøtueiði og Skipanes

Ætlanin hjá Eysturkommunu er at gera spunskaí til vinnuvirksemi, meðan 24.04.2023 P/F ger spunskaí og frystitunlar. Roknast kann við, at upp til 30 % av samlaðu víddini á havnalagnum verða brúkt til bygningar.

Í árinmetingini verður upplýst, at P/F Varðin, sum felagið 24.04.2023 P/F samstarvar við, manglar atløgupláss til skipini og pláss til atknýtt virkseimi. Sum er, verða trol og onnur útgerð lögð á goymslu í gomlum grótbrotum og aðrastaðni, har pláss er fyri tí. Eisini manglar Varðin frysti- og goymslupláss. Frystigoyslan hjá Varðanum Pelagic á Tvøroyri er ov lítil, og tí verður stórur partur av frysta fiskinum fluttur til goymslur í Evropa, áðrenn hann verður seldur.

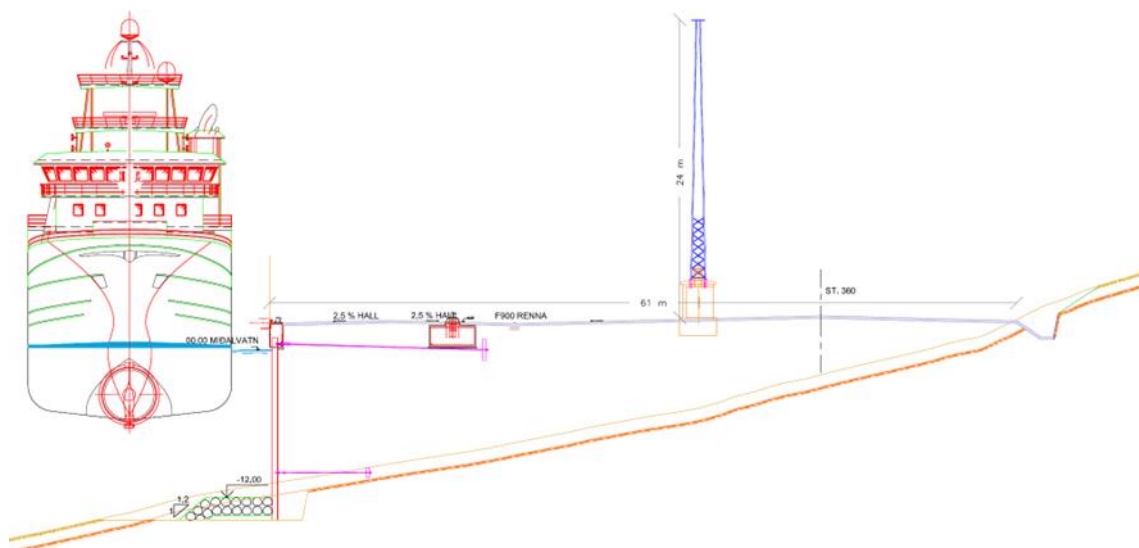
Mynd 2. Yvirlitsmynd av verkætlanini hjá 24.04.2023 P/F og Eysturkommunu

Orsakað av krøvum frá keyparum, verður stórir partur av frysta fiskinum fluttur aftur til Føroya, áðrenn hann verður seldur víðari. Tá verkætlanin er liðug, sleppur Varðin stórt sæð undan at flyta fiskin til goymslur í Evropa.

Eysturkommunua manglar vinnuøkistykki og hevur tørv á atløgusiðu og kaiplássi til vinnuna í kommununi. Verandi kaiøki í Norðragøtu kann ikki víðkast, uttan at størri iløgur verða gjørdar í nýggjan pí.

3 Lýsing av virkseminum

Ætlanin hjá 24.04.2023 P/F og Eysturkommunu snýr seg um at byggja tilsamans 30.000 m² stóra atløgubryggju norðanfyri bygdina Undir Gøtueiði. Bygt verður soleiðis, at býtið millum matriklar 334b og 334c í Syðrugøtu er 15.000 m² av havnarøki á hvørjum matriklinum (sí mynd 2 á s. 3).

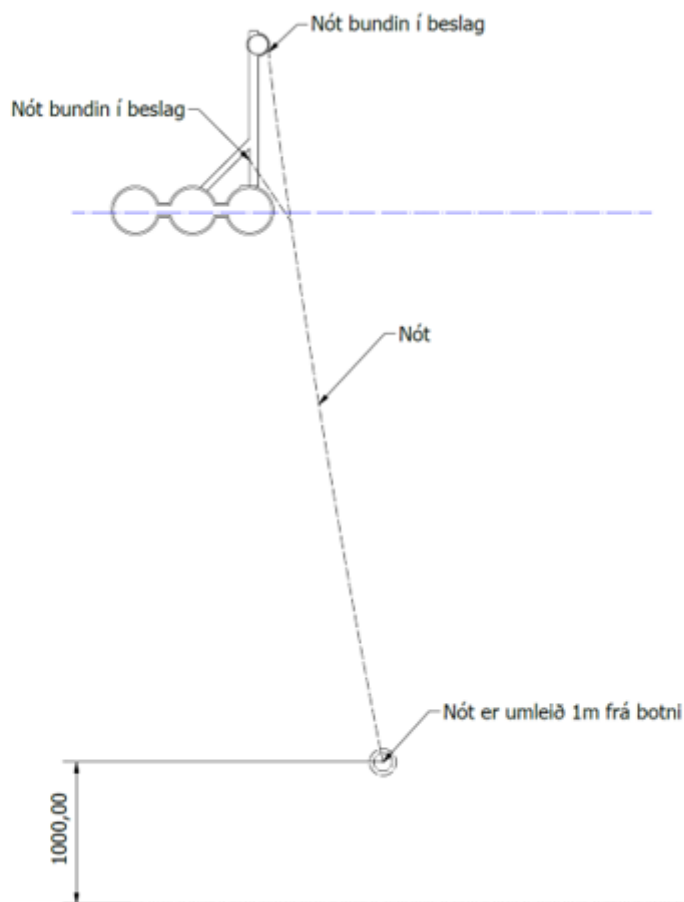

Mynd 3. Prinsippvørskurður av bryggjuni Undir Gøtueiði

Kaiin verður gjørd sum spunkai við betonghamara, og dýpið fram við kaikantinum verður 12-15 m (sí mynd 3). Umleið 230.000 m³ av gróti skal til, fyri at gera bryggjuna. Grótið fæst á staðnum í sambandi við gerð av frystitunlum hjá 24.04.2023 P/F. Roknað verður við, at grótið frá frystitunlunum inniheldur sprengitræðrir (Nonel).

Sambært upplýsingum frá Eysturkommunu liggur havnarøkið norðanfyri bygdina Undir Gøtueiði í øki D, sum er havnarøki í byggisamtyktini fyri Eysturkommunu¹.

¹ Leinki til byggisamtykt hjá Eysturkommunu: <https://alment.kort.fo/kort/eystur.html>

Mynd 4. Tekning av flótisþerru, ið skal forða fyri, at plast sleppur út í umhvørvið.

Í Umhvørvisárársmetingini dagfest 6. juni 2024 verður eitt nú kunnað um átøk, ið ætlanin er at gera, fyri at forða fyri, at Nonel-spreingileiðingar skulu spjaðast í umhvørvinum.

Fyri at forða fyri dálking av plasti, verður sperra lögð út um økið, har útvasking er frá fylluni. KJ Hydraulik hevur ment eina skipan í sambandi við ætlaðu útfyllingina á Gomlurætt (sí mynd 4 og 5). Ætlanin er at brúka hesa loysnina sum sperru, meðan útfyllingararbeiði verður gjørt.

Mynd 5. Mynd av plastsperru við innsiglingarrennu

4 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Eysturkommuna hevur upplýst, at grótið til verkætlanina kemur úr frystitunlum Undir Gøtueiði, sum 24.04.2023 P/F hevur ætlanir um at gera. Ætlanin er at spreingja tunlarnar, og grótið fer væntandi at innihalda Nonel-spreingileivdir, t.e. plasttræðrir, sum losna frá grótinum, tá grót verður vippað á sjógv.

Plast í havinum er ein týðandi og vaksandi umhvørvisligur trupulleiki um allan heim. Tað er tí umráðandi at avmarka nøgdina av plasti, sum fer á sjógv, mest møguligt. Bryggjan verður gjørd sum ein sokallað spunskaí, har grót verður fyllt innan fyri ein spunsvegg. Ein partur av grótinum verður tó fylltur út, áðrenn spunsveggurin verður settur upp. Roknast kann við, at meginparturin av plastinum, sum verður fylltur innan fyri spunsveggin, verður innanfyri. Umhvørvisstovan setir kortini krav um, at Eysturkommuna leggur forðing út, so at plast verður hildið aftur. Treytir verða tí settar um, at kommunan ger eina meting av útlátinum av plasti frá verkætlanini, og hvussu ein forðing á bestan hátt kann fyrbyggja, at plast rekur frá útfyllingini. Eisini verður treyt sett um, at forðingin skal røkjast, og at leivdir av spreingileidningum regluliga verða tiknar upp úr forðingini og kring fjørðin.

Arbeiðið at flyta grót til útfyllingina við lastbilum og gravmaskinum kann hava nakað av óljóði við sær. Treytir vera tí settar um óljóð og ristingar. Av tí at talan er um eina tíðaravmarkaða verkætlan, metir Umhvørvisstovan, at tað í hesum føri kann vera vikið nakað frá vanligu krøvunum um óljóð, og hevur stovnurin valt at taka støði í norsku leiðbeiningini *Retningslinie for behandling af støy i arealplanlegging*².

Nakað av burturkasti stendst av virkseminum, og krøv verða sett um, at verkætlanin hevur skipan til burturkast.

5 Málsviðgerð

5.1 Grundarlagið undir málsviðgerðini

Í viðgerðini av umsóknini, og til at áseta treytir, er m.a. hetta tilfar nýtt:

- Umsókn frá Eysturkommunu um umhvørvisgóðkenning frá 06.06.2024, og annað samskipti í hesum sambandi.
- Tilfar frá Moss havn - Kartlegging av plastforurensning i forbindelse med utfylling i sjø, Rambøll Norge 2016
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)¹

Í málsviðgerðini er serligur dentur lagdur á:

- at Eysturkommuna leggur virkseimið til rættis á ein hátt, so at umhvørvið verður ávirkað minst møguligt,

---

² Leinki til Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-(1442/2021):

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/retningslinje-for-behandling-av-stoy-i-arealplanlegging/id2857574/>

- at avmarka útlát av plasti so nógv sum gjørligt,
- at avmarka ampar av óljóði og ristingum so nógv sum gjørligt,
- at avmarka útlát av dálkandi evnum, evju og dusti,
- at vandin fyri óhappum, sum kunnu hava dálking við sær, verður minkaður mest møguligt,
- at mannagongdir fyri at fyribygja dálkandi óhappum skulu vera tøk,
- at útgerð til handfaring av dálkandi óhappum skal vera tøk og
- at Eysturkommuna og 24.04.2023 P/F hava serstakar góðkenningar knýttar at hvør sínum matr. nr.

Góðkenningin hjá Eysturkommunu er knýtt at matr. nr. 334c.

5.2 Hoyring

24.04.2023 P/F og Eysturkommuna fingur uppskot til umhvørvisgóðkenning til hoyringar tann 1. juli 2024. Umhvørvisstovan fekk hoyringarsvar 12. juli 2024 frá báðum hoyringarpørtum. 24.02.2023 P/F hevði ongar viðmerkingar til uppskotið, meðan Eysturkommuna hevði nakrar viðmerkingar um viðurskifti, sum nú eru rættað.

6 Góðkenningartreytir

6.1 Almennar treytir

- 6.1.1 Henda umhvørvisgóðkenning, við møguligum broytingum og dagføringum, skal altíð finnast á økinum, har virksemið fer fram, og skulu øll viðkomandi starvsfólk kenna innihaldið og krøvini í góðkenningini.
- 6.1.2 Allar treytir í hesi góðkenning eru eisini galdandi fyri virksemið hjá undirveitarum hjá Eysturkommunu, meðan arbeið verður við omanfyri lýstu verkætlan. Tað er Eysturkommuna, sum hevur ábyrgdina av, at undirveitarar hjá felagnum halda treytirnar í hesi góðkenning.
- 6.1.3 Eysturkommuna rindar fyri allar sýnistøkur, kanningar og metingar av úrslitum.
- 6.1.4 Virksemið má ikki víðkast, fyrr enn nýggj góðkenning er givin til hesa broyting.
- 6.1.5 Um virksemið steðgar fyríbils, skulu tilfar og útgerð antin tryggjast soleiðis, at tey ikki eru til ampa fyri umhvørvið, ella beinast burtur. Harafturat skal eigari tryggja, at olja, kemikaliir ella annað ikki kunnu verða til ampa, ella kunna dálka umhvørvið, meðan virkið liggur stilt.
- 6.1.6 Heldur virksemið uppat, skulu alt tilfar og útgerð beinast burtur.
- 6.1.7 Umhvørvisstovan hevur eftirlit við virkseminum. Eftirlitið verður útint sambært kap. 7 í umhvørvisverndarlógini. Møgulig eftirlitsboð verða bara givin til Eysturkommunu uttan mun til, um tey fevna um viðurskifti hjá Eysturkommunu ella undirveitara.
- 6.1.8 Í 5 ár eftir at góðkenningin er givin kunnu ikki gevast onnur boð ella forboð enn ásett í hesi góðkenning, uttan so at:
- nýggjar upplýsingar eru komnar fram um dálkingarskaðaárin
  - dálkingin elvir til umhvørvislig skaðaárin, ið ikki kundu síggjast frammanundan, tá ið góðkenningin varð givin
  - dálkingin á aðrar mátar verður størri enn hon, ið góðkenningin er givin eftir ella

- ampar verða av virkseminum, sum ekki kundu síggjast, tá góðkenningin varð givin.

6.1.9 Umhvørvisgóðkenningin er galdandi, til arbeiðið við at gera útfyllingina er liðugt.

6.1.10 Um arbeiðið ikki er liðugt, tá 5 ár eru gingin, eftir at góðkenningin er lýst, kann Umhvørvisstovan broyta treytirnar í góðkenningini, tá ið tað er umhvørvisliga grundað, ella um minni dálkandi framleiðsluhættir ella betri reinsingarhættir eru komnir fram.

6.2 Innrætting og rakstur

6.2.1 Økini, sum henda góðkenning viðvíkir, skulu rekast og viðlíkahaldast soleiðis, at treytirnar í hesi góðkenning altíð verða hildnar.

6.2.2 Arbeiði, har vandi er fyri spilli av dálkandi ella vandamiklum evnum, skal gerast á skynsaman hátt, so at dálking ikki stendst av hesum.

6.2.3 Høvuðsreglan er, at tað er bannað at koyra grót á sjógv, sum er dálkað við plasti ella øðrum dálkandi evnum.

6.2.4 Tað verður álagt Eysturkommunu at nýta forðing til uppsamling av Nonel leidningsleidvum, og skal Eysturkommunu, áðrenn arbeiðið byrjar, gera eina greiða og grundgivna ætlan fyri, hvørja og hvussu stóra forðing ætlanin er at brúka, hvussu hon tryggjar, at Nonel leidningsleidvir v.m. ikki reka burtur, og hvussu plastleidvir innan fyri forðingina verða tiknar upp.

6.2.5 Eysturkommuna skal tryggja, at Nonel leidningsleidvir v.m., sum verða hildnar aftur innan fyri forðingina, dagliga verða savnaðar, og vektin skrásett. Um felagið ynskir at minka um títtleikan at savna leidningsleidvir inn, skal hetta vera, tí felagið kann skjalfesta, at tørvurin ikki er so stórir. Broytingin skal góðkennast av Umhvørvisstovuni.

6.2.6 Eysturkommuna skal regluliga fylgja við, tó í minsta lagi tvær ferðir um vikuna, meðan arbeiðið fer fram og upp til ein mánað eftir, at arbeiðið er liðugt, um Nonel leidningsleidvir v.m. reka upp á land. Eysturkommuna skal savna og burturbeina hesar til móttakara av burturkasti, og skráseta nøgdina av hesum í hóskaði vektein.

6.2.7 Eysturkommuna skal skjótast gjørligt kunna Umhvørvisstovuna um óvanlig viðurskifti, sum hava við sær, ella kunnu føra til, týðandi dálking.

6.2.8 Eysturkommuna sendir Umhvørvisstovuni tíðarætlan og mannagongdir viðvíkjandi punktunum 6.2.3 til 6.2.7 í so góðari tíð, at møguligar broytingar kunnu gerast, áðrenn arbeiðið byrjar.

6.2.9 Um óhapp ella annað førir við sær, at forðingin ikki virkar sum ætlað, skal einki grót fyllast út, fyrr enn forðingin er komin í rættlag aftur.

6.2.10 Verður dálking staðfest av spreingileidningum í nærumhvørvinum, kann Umhvørvisstovan krevja, at Eysturkommuna skipar fyri rudding.

6.3 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

- 6.3.1 Alt virksemi skal fara fram soleiðis, at tað í minst møguligan mun hefur við sær ampar av óljóði, ristingum, ljósi ella geislingum.
- 6.3.2 Ískoytið frá virkseminum, sum henda góðkenning viðvíkir, og beinleiðis avleiddum virksemi til óljóðtyngdina við næsta grannamark, má ikki fara upp um niðanfyrri standandi mörk³:

Bygningsslag	Krav um dagin (LpAeq12h 07-19)	Krav um kvøldið (LpAeq4h 19-23) ella sunnu-/halgidagar (LpAeq16h 07-23)	Óljóð um náttina (LpAeq,8h 23-07)
Bústaðir, frítíðarhús, sjúkrahús, røktarheim	60 dB	55 dB	45 dB
Skúlar, barnagarðar	55 dB meðan stovnarnir er í brúki		

Óljóðtyngdin: Ljóð, mált sum tað orkujavnaða, A-vigaða ljóðtrýststøði í dB(A) við næsta grannamark. LpAeq12h 07-19 merkir: miðal orkujavnað, A-vigað ljóðtrýststøði í dB(A) í 12 tímar millum kl. 07-19. Tilsvarandi hinar styttingarnar.

- 6.3.3 Um Eysturkommuna metir, at óljóðið fer at ávirka sama grannalag samanhangandi í meira enn 6 vikur, men styttri enn til og við 26 vikur, verða krøvini í 6.3.2 herd við 3 dB.
- 6.3.4 Um Eysturkommuna metir, at óljóðið fer at ávirka sama grannalag samanhangandi í meira enn 26 vikur, verða krøvini í 6.3.2 herd við 5 dB.
- 6.3.5 Um tað eru týðilig impulsljóð ella týðiligir eyðkendir reinir tónar uppi í óljóðinum, kunnu krøvini í 6.3.2 verða herd við 5 dB. Impulsljóð kann stava frá boring, hamring, høgging og øðrum sláivirksemi. Reinir tónar kunnu koma frá útgerð sum pumpum og viftum.

6.4 Burturkast

- 6.4.1 Alt burturkast skal latast virki, sum hefur umhvørvisgóðkenning til at taka ímóti burturkasti og viðgera tað.
- 6.4.2 Burturkast skal altíð goymast í hóskaði ílætum ella bingjum og ikki vera til ampa, ella elva til dálking.
- 6.4.3 Serliga dálkandi burturkast skal skiljast og handfarast sambært galdandi reglum og goymast í týðiliga merktum hóskaði ílætum, t.d. UN-góðkendum ílætum.
- 6.4.4 Ílæt við serliga dálkandi burturkasti skulu vera tøtt og standa á einum sjálvstøðugum og avbyrgdum, tøttum øki.
- 6.4.5 Bingjur, ílæt og burturkast, sum ikki kann vera í ílætum, skulu verða sett og tryggjað soleiðis, at tey ikki fúka í vindi.

³ Sí síðu 21 í Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021).

6.5 Rakstrarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing

6.5.1 Eysturkommuna skal skráseta hesar upplýsingar:

- Nøgd av gróti, sum er brúkt til verkætlanina í m³
- Nøgd av innsavnaðum Nonel leidningsleivdum v.m. og øðrum tilfari frá spreingiútgerð, ella annað tilsvarandi tilfar, býtt upp í innanfyri forðing ella tilsvarandi, uppi á landi og á ymsum støðum í Skálafirði.
- Eftirlitsmyndugleikin skal til eina og hvørja tíð kunna síggja rakstrarskrásetingarnar ella biðja um avrit av rakstrarskrásetingunum, sum skulu goymast í 5 ár.

6.5.2 Eysturkommuna skal í seinasta lagi 6 vikur eftir at arbeiðið er liðugt gera eina umhvørvis-frágreiðing við:

- Uppgerð av rakstrarskrásetingum og lyklatølum
- frágreiðing um viðlíkahald og óhapp við umhvørvisligum árinum
- gjørdum og ætlaðum umhvørvistiltøkum

6.5.3 Frágreiðingin skal sendast Umhvørvisstovuni í seinasta lagi 1. mars í avloysandi árinum.

7 Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært § 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988 um umhvørvisvernd, sum broytt við løgtingslóg nr. 128 frá 22. desember 2008, kærast til landsstýriskvinnuna í umhvørvismálum. Kæran skal sendast Umhvørvisstovuni, sum síðani sendir hana til landsstýriskvinnuna við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er fyra vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.